

Selecció de poemes

Textos originals.

- **Ramon Llull**

(Palma de Maiorca, 1232? - Túnis ou Palma de Maiorca, 1316)

A vós, dona verge santa Maria

A vós, dona verge santa Maria,
dó mon voler, qui es vol enamorar
de vós tan fort que sens vós no volria
en nulla re desirar ni amar;
car tot voler ha melloria
sobre tot altre que no sia
volent en vós, qui e[t]s maire d'amor.
Qui vós no vol, no ha d'on s'enamor.

Pus mon voler vol vostra senyoria,
lo meu membrar e el saber vos vull dar;
car sens voler, Dona, jo què els faria?
E vós, Dona, si us plai, façats membrar,
entendre, amar a clerecia,
per ço que vagen en Suria
los infeels convertir, preïcar,
e els crestians facen pacificar.

Mant hom se vana que morria
pel vostre fill, si lloc venia;
mas paucs són cells qui el vagen preïcar
als infeels, car mort los fai dubtar.

- **Ausiàs March**

(València? c. 1397 - València, 1459)

XXIX

Sí com lo taur se'n va fuit pel desert
quan és sobrat per son semblant qui el força
ne torna mai fins ha cobrada força
per destruir aquell qui l'ha desert,
tot enaixí em cové llunyar de vós,
car vostre gest mon esforç ha confús:
no tornaré fins del tot haja fus
la gran paor qui em tol ser delitós.

- **Víctor Balaguer**

(Barcelona, 1824 - Madri, 1901)

Jo vaig proscrit...

Jo vaig proscrit, ab l'ànima intranquil·la,
creuant avui la vall, demà la serra,
passejant mon dolor de vila en vila,
de ma família lluny, lluny de ma terra.
I pujo cada jorn a la muntanya,
i allí on la veu de l'eco més s'allunya,

clavant mos ulls en la regió d'Espanya,
jo crido: «Catalunya! Catalunya!»

Ecos dolçíssims que de serra en serra
porteu la veu que us crida carinyosa,
porteu, vos prec, la mia vers la terra
mai com avui al cor i als ulls hermosa.
I los meus llars sabran ma llatzeria,
i mos amics sabran que en terra llunya,
tot gemegant, als ecos cada dia
jo crido: «Catalunya! Catalunya!»

Si desterrat me trobo en terra estranya,
d'ingritud odiosa viu exemple,
és sols pel crim d'haver volgut que Espanya
ne fos avui de llibertat el temple.
Desert d'amics me trobo tot a l'hora,
cada jorn més la pàtria se m'allunya,
i, foll de desconhort, ab veu que plora,
jo crido: «Catalunya! Catalunya!»

- **Joan Maragall**
(Barcelona, 1860 - 1911)

La vaca cega

Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
mes no amb el ferm posat d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot, mentre pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada; però torna
i abaixa el cap a l'aigua i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran *gesto* tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum, sota del sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.